

מסורת הש"ס

(א) לעיל ט. (ב) ז"ל חנניאל.
(ג) לעיל ט. (ד) וי"ט.
(ה) לעיל ז. (ו) ד"ה הנהלך.
(ז) לעיל ט. (ח) וי"ט ברי"ק.
(ט) וי"ט ברי"ק.
(י) וי"ט ברי"ק.
(יא) וי"ט ברי"ק.
(יב) וי"ט ברי"ק.
(יג) וי"ט ברי"ק.
(יד) וי"ט ברי"ק.
(טו) וי"ט ברי"ק.
(טז) וי"ט ברי"ק.
(יז) וי"ט ברי"ק.
(יח) וי"ט ברי"ק.
(יט) וי"ט ברי"ק.
(כ) וי"ט ברי"ק.

תורה אור השלם

1. ונתתם אתה אל
אלקינו ונתתם
אתה אל מורנו
לפניה
ושמרת אתה לפנינו
במדבר יט ג

הגהות חב"ח

(א) תוס' ד"ה אל וכו'
כ"ס זכ"ס חטאת
שש"ט על מי כ"ל
ומינת חתם נמחק:

מוסף רש"י

נפלה סכין ויגביהה.
כ"ס שפסס סכין ויכין
והמחיל לשחוט ונתן
בסומן וקודם ששלים
השחיטה נפלה סכין מידו
(הפוסק ע"י קלח). אם
שהה כדי ביקור. והוא
שעור שהיה (לעיל ט.
שהה במיעוט סימנים
מזה תיקון. וכל מין
לדאורא לחומרא. פי
שעור מלא שיעור שם בין
חלי לרובו נקרא משעור
סימנים. אם שהה בין
שחיטת חלי לרובו נקרא משעור
חלי סימנים ואמר כי השלים
השחיטה עד שגיע לזיוק.
הרי יט לך דין שהיה
בזאת מלא שיעור כמו דין
שהיה גמורא (הפוסק ט.
כדי ביקור של חכם.
לדוק הסכין. שהעני
לחלואה הסכין
לחכם העיר מפני כבוד
החכם אע"ג שהעני כן
בהלכות דניקא (לעיל ט.
נתן דבריו לשיעורין.
פעמים שהעני חסד
מעניע פעמים שהעני
קרוז (ט.). טבח חכם.
שהשחט תלמיד חכם
ואין מופלג בעיר מוסר.
לומר לא תלי השיעור
אלא בשהיה צדיק
סכין לחוד (ט.). או
שהחליד את הסכין.
כחוללה או המהנה בחורין
(ט.). תחת השני שחט
כבר את הראשון (לעיל ז.).

שיטה מקובצת

אבל רישא דנתחוב אף
לאחרת: (ב) ורישא לר'
נתן טעמא משום דכריב:
ג דקס"ד דאפי' הפסיק:
ד מחיבת ובמיעוט קמא
התחלת שחיטה וכשרה
אין דילמא כיון דשהה
ימתין עד שימות גרסא
עליו. וי"ב שבי"ט.
נמצא: (ז) קשבו כיון הוא
דבריו הימים גבי משרות
כחונה הסיד:

נשחטה בהמה אחרת עמה. כלל מתכוין: לרצי נק. דמכשיר
שחיטת חולין כלל כוונה בהמה כשרה ופרה פסולה ואע"ג דשלא
בכוונה לא מסק דעמיה ולא מיקרי מתעסק במלאכה אחרת הואיל
ושחיטתו כשרה מיפסל משום ושחט אותה ולא אחרת ודמכשיר:

לרצון פרה כשרה. דהא שחיטת
בהמת חולין לאו שחיטה היא ומשום
מלאכה ליכא למיפסל דשלא במתכוין
לא מיקרי עוסק במלאכה אחרת
דטעמא דמלאכה אחרת משום דמסח
דעמיה מפרה הוא והיכא דלא חיכוין
למלאכה אחרת ליכא היסח הדעת
והכי אמרינן לקמן מתחלה דלעת
עמה דברי הכל כשרה: פשיטא.
אכתי לא שמעינן דכל העוסקים
בפרה פוסלין אותה במלאכה:
נשחטה בהמה אחרת לר' נתן
אילטריא ליה. דכיון דמלאכה לא
מיקריא שלא בכוונה כדאמרין לקמן
מתחלה דלעת עמה דברי הכל כשרה
משום שחיטת חזירה נמי אע"ג
דשחיטה שלא בכוונה שמה שחיטה
הוא אמרינן לא תפסול דושחט אותה
משמע ולא אותה ודמכשיר והכי דמי
כגון שחט שתי פרות אדומות כדמי
הדדי: קמ"ל. דחולין נמי משמע
כלל רישא דנתחובין אלאחרת לא
אילטריא דנתייב נמי דאחרת ודמכשיר
משמע שתי פרות אדומות מיהו כיון
דנתחובין למלאכה אחרת מיפסל משום
היסח הדעת דלא גרעה מתחית
דלעת: חסד ולעת עמה דברי הכל
פסולה. דהא מלאכה היא: נחמיה
לעת עמה דברי הכל כשרה. דשלא
בכוונה לא מיקרי עוסק במלאכה
ורישא לרצי נתן טעמא דדמכשיר
ושחט אותה ולא חזירה עמה ושלא
בכוונה נמי שמה שחיטה: מתני'
נפלה סכין והגביהה. ושהה בהמה
זו: כליו. כדליו: או ששחט ארס
הסכין. קודם שחיטה: ועף. נתייגע
וכשהמחיל לשחוט לא היה צו כח
ופסק שחיטתו וכל חזירו ושחט: כדי
ביקור. מפרש בגמרא: גמ' מאי
כדי שחיטה אמר רב כדי שחיטת
בהמה אחרת. ולא תימא כדי שיגמור
שחיטתו ותו לא: בהמה נצמזה ועוף
לעוף. כדי שחיטת בהמה אחרת
משערין לשהיית שחיטת בהמה וכל
שחיטת עוף אחר משערין לשהיית
שחיטת עוף: או דילמא אפילו.
כדי שחיטת בהמה משערין לשהיית
שחיטת העוף דהיינו קולא: אמר
לנו לא הוה דייחא בחיני דאשייני.
לא היתה דעתי גסה בדורי רבי חייא
כשלמדתי הלכה זו ולא היה בסדר
פנים עמי שאשאלנו דבר זה. רב צר
לשהייתו: לשיעורין. פעמים שהיה רחוקה ופעמים קרובה: עומד. כאן ומחוסרת הטלה לארץ: איכא. בין רבי חנינא לרבי יוחנן
רבי יוחנן משער בשחיטה לחודה ורבי חנינא בעי הטלה ושחיטה: דק לוקה. לשהיית בהמה דקה משערין כדי שחיטת בהמה
דקה כדומה. ואף על גב דרב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן: כיון דקיס ליה רבי יוסי צר רבי חנינא דשחיטתה דרב דלמא דקה לוקה
וגסה לגסה ממילא שמעינן ועוף לעוף ועשדינן לחומרא: כסין רעה. שאין חידושה חותך יפה: אפילו כל היום כולו. מאריך
וזהו שחיטת אחרת: כשרה. הואיל וכל שעה הוא מולך ומציא ולא הפסיק בשחיטתו: שחיטתו מהו שילטור. הפסיק
ב' ושלש פעמים בשחיטה אחת ושהה בין שחיטתו כשרה ודבריה. השוחט כסין רעה אלא לאו מנערי דקא ק"ד
גואפילו הפסיק קאמר אלא שלא שהה בפעם אחת כשיעור: הפס דללא שפה. כלל: צמיעוט סימנים. שחט הרוב ושהה
צמיעוט האחרון וגמר שחיטתו: מהו. מי אמרינן כיון דעצד ליה רובא אכשור או דלמא כיון דהדר וגמרה כולה חדא שחיטה היא:
סוקו. ולחומרא. צמיעוט קמא אי דגרגרת לאו מידי עצד ולא שהיה הוא ואי דושט דנקיבותו צמיעוט מטרפא ממה נפשך דהא כיון
דשהה אזיל ליה מעשה קמא והוה ליה נקב צעלמא וטרפה. ונראה דהשוחט רוב סימניו והשליך מידו והעוף שוה למות אסור לחזור
ולחמוך המיעוט בתורת שחיטה דמוצב שיהיה על האור כסין או ימתין עד שימות: כדי ביקור חכם. צדיק סכין: לשיעורין. פעמים
דחכם רחוק ופעמים קרוב: טבח חכם. שזה השוחט חכם הוא: מתני' ופסק ארס הגרגרת. היינו עיקור וצמיעוט קאי:
חכם השני. בין הסימן ללואר: ופסקו. מלמטה למעלה: וישב. שם חכם וכן הוא בדברי הימים (א ד) גבי שממרות:
גמ'

השוחט פרק שני חולין

לב.

עין משפט
נר מצוה

סו א מיי פ"ד מהל' פרה
אדומה ה"ח ועין
כ"מ:
סו ב מיי שם ה"ח:
סו ג מיי שם ה"ח:
סו ד ה מיי פ"ג מהל'
שחיטה ה' ג ועין
כ"מ סמג עשין סג
טו"ט ע"ד ס' כ ס"ג:
ז מיי שם פ"א ה"ח
סמג שם טו"ט ע"ד
סמג יח סעי' ז:
עא ח מיי שם פ"ג ה"ח
ועין בהשגות וכו'
ובגמ' סמג שם טו"ט
י"ד ס' כ סעי' ג:
עב ז מיי שם טו"ט
שם סעי' ד וסעי' ו
בהג"ה:
עג י מיי פ"ג מהל'
שחיטה ה"ח ופ"א
מהל' אבות הטומאות
ה"ב טו"ט סמן ס:

נשחטה בהמה אחרת עמה לרבנן פרה כשרה. ואם תאמר
ואתה ולא אותה ודמכשיר לרצון למה לי אי לשחוט
בהמה אחרת עמה תפוק ליה מטעם מלאכה כמו חתך דלעת עמה
ויש לומר דאילטריא לשחוט שתי פרות ונתחובין לשחוט דמשום מלאכה
אחרת לא מפסלו כיון דשחיטתו לשם
פרה: אבל פרה דחולין אימא
לא קמ"ל. וא"ת דלמא כריס זכרים
(דף י.) שחט אחת על מי
שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב
עולה כשרה דמכשיר וכפר עליו ולא
על חזירו חזירו דומיא דדיה
שמחוייב חטאת כמותו והכל נמי יומא
אותה ולא אותה ודמכשיר דומיא
דיה ויש לומר דהתם וכפר עליו
משמע עליו מכפר ולא על חזירו
מכפר על המחוייב חטאת כזה
דשייכא ביה כפרה זו:

ושמואל אמר אף בהמה לעוף.
ר"ח פסק כשמואל
ורצי יוחנן דאמר בהמה לעוף
וצקוטרס פסק לחומרא כרז דלמא
עוף לעוף דקיימי אמוראי דמעבצא
כותיה דלמא דקה לדקה וגסה
לגסה וכ"ש עוף לעוף דיומא חלוק
עוף מזהמה עוף שחלוקין דקה
מגסה וגס צה"ג פסק גסה לגסה
ודקה לדקה ועוף לעוף: ברי' ביקור
טבח חכם. וצקין הראוייה לאותה
בהמה חוץ ללואר כמלא לואר:
ורמיה אלו מרפות בבהמה
בסוקת הגרגרת. וא"ת
נהי דנצלה הוא מ"מ לא פקע מינה
אסור טרפות וחיצי אף משום טריפות
דמשמע צמיעוט דמסוכנת (לקמן ז.).
והא דלמא צפרק חטאת העוף (וצמית
דף ט.) ילא עוף טמא שאין צמיעוט
טרפה לא משום דלא שייכא ביה
שחיטה ואפילו נשחטה הוא נצלה
ופקע מינה אסור טרפה כי אלא
אסור נצלה אלא פירוש שאין צמיעוט
טרפה היינו טרפה לחודה דאף כי
נשחט לקי אף משום נצלה וי"ל דכי
פרץ דאי איתא דלא מהניא ביה
שחיטה והוא ליה נצלה לא הוה ליה
למיתני אלו טרפות אלא הוה ליה
למיתני אלו נצלות שהוה עיקר האסור
ואם תאמר דנקט אסור טרפה
לאשמועינן שחט חתך חזית צר
מחייס דלקי אף משום טרפה ויש לומר
דמתנינן דלואר טרפות משמע ליה
לאחר שחיטה מדקמני סיפא כל שאין
כמות חיה ולא קמני כל שאין חיה:
וליתישו
ורמיה אלו מרפות בבהמה
נקובת

רבינו גרשום

בעינן לשחיטת [חולין]
כוונה (לשחיטת חולין)
בהמה כשרה ופרה כשרה
לרא' חשיבא מלאכה
(ד"ה): נתחך דלעת עמה
דברי הכל כשרה אפי' לר'
נתן דפוסט פרה בשחיטת
המחיל דחולין כשנשחטה
בלא כוונה דהיא בת מיה
וכיון דחשבה שחיטה
דבהמה [שחיטה] כשרה
לדבריו פסולה דהיא אבל
נחמיה דלעת בלא כוונה
אפי' לר' נתן דפוסט
בשחיטת בהמה מכשיר
בחיבת דלעת בלא כוונה
דאין חשבה (על [לדברין]
הכל מלאכה: נפלו כלים
והגבין כיון כלומר שנפלה
אז דלמא ממו: אז דלמא
אף בהמה לעוף כלומר
כדי שחיטת בהמה לעוף:
בחיביו זהו ר' חייא.
עומדת להטיל איכא
ביניהם כלומר ר' יוחנן
דאמר אפי' בהמה לעוף
והגבין כיון ואין לעשות
אלא לשחוט והוה
שיעור קטן. ור' חנניאל אמר
כדי שביא בהמה אחרת
כיון כלומר לא שביא משם
א"ל שחטא עומדת לשם
וישחט שיעור להפילה
ולשחיטה והוה שיעור גדול.
שריבוצה ויגביהנה
וישחט כלומר ויגביה
צוורה לשחוט: שהיו
מזה צמיעוט כלומר
ולא שהה בבית אחת
כדי שחיטת חבורה אלא
שהה בפרקים שיעור כדי
(שחיטה) שחיטת אחרת.
ותפשוט ליה מדידה
כלומר דהוא עצמו א'
השוחט בסכין רעה דרמי
כשהיו: שהה במיעוט
סימניו מהו כלומר עדיין
לא שחט אלא מיעוט
סימניו ושהה מהו מי
אמרין כיון דעדיין לא
שחט הרוב לא חשיבא
התחלת שחיטה וכשרה
או דילמא כיון דשהה
בשחיטה פסולה: כדי
ביקור טבח חכם כלומר
הסכין: ורמיהו אלו
טרפות בבהמה נקובת
הושט ופוסקת הגרגרת
והא הכא דנפסלה